

Podpora environmentálnych projektov zo zdrojov zahraničnej pomoci v rezorte životného prostredia

Pri plnení strategického cieľa Slovenskej republiky v programovom období 2007 – 2013, ktorým je výrazne zvýšiť do roku 2013 konkurencieschopnosť, výkonnosť regiónov a slovenskej ekonomiky a zamestnanosť pri rešpektovaní trvalo udržateľného rozvoja, nám výraznou mierou prispieva najmä pomoc z fondov Európskej únie. V oblasti environmentálnej infraštruktúry a ochrany životného prostredia využívame najväčšou mierou zdroje Európskeho fondu regionálneho rozvoja a Kohézneho fondu.

Ministerstvo životného prostredia SR prostredníctvom sekcie environmentálnych programov a projektov zabezpečuje plnenie priorit v oblasti environmentálnej infraštruktúry a ochrany životného prostredia najmä v rámci programového dokumentu **Operačný program Životné prostredie (OP ŽP)**. Ako riadiaci orgán tohto programu nesie celkovú zodpovednosť za systém riadenia a implementácie pomoci poskytovanej z Európskeho fondu regionálneho rozvoja a Kohézneho fondu v súlade s predpismi EÚ a v súlade s inštitucionálnymi, právnymi a finančnými systémami SR. Pri riadení OP ŽP postupuje v súlade s metodickými pokynmi Centrálného koordinačného orgánu – MVR SR a metodickými pokynmi certifikačného orgánu a orgánu auditu v príslušných oblastiach – MF SR. Konkrétne to znamená, že na sekcii sa vypracovávajú a aktualizujú všetky relevantné dokumenty súvisiace s poskytovaním tzv. nenávratného finančného príspevku (NFP) a vytvára sa vhodný systém implementácie OP ŽP. Prakticky tak svojimi činnosťami umožňuje (v súlade s príslušnými dokumentmi) získavanie finančných prostriedkov pre environmentálne projekty a zabezpečuje ich korektné čerpanie. Žiadateľ vystupuje v celom procese v

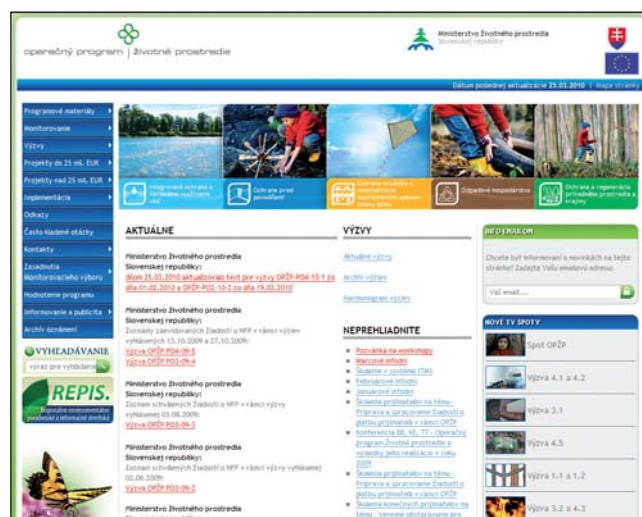
roli klienta a naši pracovníci mu poskytujú presné informácie o možnostiach získania NFP, poradenstvo, školenia a workshopy za účelom správneho vypracovania žiadostí o NFP. Po transparentnom výbere projektov je so žiadateľom uzatvorená zmluva a následne sú realizované jednotlivé projekty financované z finančných prostriedkov EÚ a spolufinancované zo štátneho rozpočtu. Zo žiadateľa sa tak stáva prijímateľ, ktorý je opäť ako klient v rámci realizácie projektu vedený k dodržiavaniu postupov

republiky pre cieľ Európska teritoriálna spolupráca v oblastiach cezhraničnej spolupráce, ako aj nadnárodnej spolupráce. V prípade nadnárodnej spolupráce vykonáva funkciu tzv. Národného orgánu, ako aj Národného kontaktného miesta pre **Operačný program nadnárodnej spolupráce Stredná Európa 2007 – 2013** a **Operačný program nadnárodnej spolupráce Juhovýchodná Európa 2007 – 2013**. Ďalej koordinuje, monitoruje a implementuje aj finančné nástroje zahraničnej pomoci pre podporu projektov z oblasti životného prostredia, v prípade ktorých sú donorom aj iné krajiny Európy, resp. priamo Európska komisia. Ide o **Finančný mechanizmus EHP/Nórsky finančný mechanizmus**, tiež o **Švajčiarsky finančný mechanizmus** a **Finančný nástroj EÚ LIFE+**. Z mimoeurópskych zdrojov pre podporu environmentálnych projektov na Slovensku naša sekcia, ako zástupca MŽP SR, spolupracuje pri zabezpečovaní realizácie iniciatívy OSN – **Global Environmental Facility (GEF)**.

V rámci predchádzajúceho programového obdobia MŽP SR úspešne ukončilo financovanie environmentálnych projektov z Operačného programu Základná Infraštruktúra a do konca roku 2010 ešte pracuje aj na úspešnom ukončení všetkých zostávajúcich veľkých investičných projektov **ISPA/KF**.

Sekcia environmentálnych programov a projektov MŽP SR zabezpečuje finančnú a manažérsku pomoc pre realizáciu veľkého počtu environmentálnych projektov na Slovensku vyššie uvedenými spôsobmi, a tým významnou mierou prispieva k zlepšeniu životného prostredia v Slovenskej republike, ako aj v rámci celoeurópskeho priestoru.

Ing. Ivica Matušiková
generálna riaditeľka sekcie environmentálnych programov a projektov Ministerstva životného prostredia SR

pri implementácii, najmä k správne čerpaniu pridelených prostriedkov. Celkové spoločné úsilie takýmto spôsobom vyúsťuje k úspešnej realizácii projektov z oblasti životného prostredia, zlepšovaniu stavu životného prostredia Slovenska a tým aj k úspešnému využívaniu fondov EÚ.

Okrem OP ŽP sa sekcia environmentálnych programov a projektov podieľa aj na zabezpečovaní finančnej pomoci pre projekty z oblasti životného prostredia aj v rámci ďalších programov a finančných nástrojov. Plní priority Slovenskej

Operačný program Životné prostredie

Operačný program Životné prostredie (OP ŽP) predstavuje programový dokument Slovenskej republiky pre čerpanie pomoci z fondov Európskej únie pre sektor životného prostredia na roky 2007 – 2013. Štruktúra materiálu a obsahová náplň jednotlivých kapitol vychádza z nariadenia Rady (ES) č. 1083/2006 z 11. júla 2006, ktorým sa ustanovujú všeobecné ustanovenia o Európskom fonde regionálneho rozvoja, Európskom sociálnom fonde a Kohéznom fonde, a ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1260/1999 (ďalej len **všeobecné nariadenie**). OP ŽP je financovaný spoločne z Európskeho fondu regionálneho rozvoja (ERDF) a Kohézneho fondu (KF). Tento operačný program bol schválený rozhodnutím Európskej komisie K(2007)5500 z 8. 11. 2007, ktorým sa prijíma OP ŽP pomoc Spoločenstva z ERDF a KF v rámci cieľa Konvergencia v regiónoch SR (2007SK161PO 002).

Globálny cieľ OP ŽP

Globálnym cieľom OP ŽP je zlepšenie stavu životného prostredia a racionálneho využívania zdrojov prostredníctvom dobudovania a skvalitnenia environmentálnej infraštruktúry SR v zmysle predpisov EÚ a SR a posilnenie efektívnosti environmentálnej zložky trvalo udržateľného rozvoja.

OP ŽP vychádza z výsledkov analýzy súčasnej environmentálnej situácie v SR, požiadaviek vyplývajúcich z environmentálneho acquis, vrátane prechodných období stanovených pre SR v Zmluve o pristúpení k Európskej únii, platných právnych predpisov EÚ a medzinárodných dohôd v oblasti životného prostredia, ako aj legislatívnych opatrení EÚ pripravovaných v súčasnosti (návrhy nových smerníc a nariadení v oblasti životného prostredia), ktorých prijatie sa

očakáva v priebehu programového obdobia 2007 – 2013 a povedie k potrebe zabezpečenia ich finančne náročnej implementácie.

Štruktúra OP ŽP

OP ŽP sa člení na 6 prioritných osí, ktoré sú ďalej členené na celkovo 16 operačných cieľov.

Prioritná os 1: Integrovaná ochrana a racionálne využívanie vôd

Špecifický cieľ: Znižovanie znečistenia vôd a zvýšenie kvality života obyvateľstva SR dobudovaním a skvalitnením infraštruktúry vodného hospodárstva SR v zmysle právnych predpisov EÚ a SR. Všetky aktivity, ktoré sú súčasťou tejto prioritnej osi, sa uskutočňujú v kontexte integrovaného manažmentu povodí a smerujú k dosiahnutiu dobrého ekologického a chemického stavu vôd, ako aj vyhovujúceho bilančného stavu vôd v rámci povodia.

Operačné ciele:

Operačný cieľ 1.1 Zásobovanie obyvateľstva pitnou vodou z verejných vodovodov

Operačný cieľ č. 1.2 Odvádzanie a čistenie komunálnych odpadových vôd v zmysle záväzkov SR voči EÚ

Operačný cieľ č. 1.3 Zabezpečenie primeraného sledovania a hodnotenia stavu povrchových vôd a podzemných vôd

Prioritná os 2:**Ochrana pred povodňami**

Špecifický cieľ: Zabezpečenie komplexnej ochrany územia SR pred povodňami.

Všeobecným legislatívnym rámcom pre vykonávanie aktivít v oblasti ochrany pred povodňami je smernica Európskeho parlamentu a Rady 2000/60/ES, ktorou sa stanovuje rámec pôsobnosti pre opatrenia Spoločenstva v oblasti vodnej politiky (rámcová smernica o vode). Táto smernica stanovuje požiadavku vypracovať integrované plány manažmentu povodí, s cieľom dosiahnuť a udržať dobrý ekologický a chemický stav vôd a dobrý stav povodia ako celku. S týmto cieľom sa v rámci povodí vykonávajú aj opatrenia na ochranu pred povodňami, a teda tvoria súčasť ich integrovaného manažmentu.

Operačné ciele:

Operačný cieľ č. 2.1 Preventívne opatrenia na ochranu pred povodňami

Operačný cieľ č. 2.2 Vybudovanie povodňového varovného a predpovedného systému

Prioritná os 3:**Ochrana ovzdušia a minimalizácia nepriaznivých vplyvov zmeny klímy**

Špecifický cieľ: Znižovanie emisií základných a ostatných znečisťujúcich látok, minimalizácia nepriaznivých vplyvov zmeny klímy, vrátane podpory obnoviteľných zdrojov energie v súlade s legislatívou EÚ a SR. Špecifický cieľ prioritnej osi je zameraný na zabezpečenie dôslednej implementácie smerníc EÚ v oblasti kvality ovzdušia. Zároveň bol stanovený s ohľadom na ciele Tematickej stratégie o znečistení ovzdušia, ktorých splnenie bude do roku 2020 hlavnou prioritou ochrany ovzdušia v SR.

Operačné ciele:

Operačný cieľ č. 3.1 Ochrana ovzdušia

Operačný cieľ č. 3.2 Minimalizácia nepriaznivých

Finančný plán Operačného programu Životné prostredie

Prioritná os	EÚ zdroje / fond	Národné zdroje (ŠR+ostatné zdroje)	Štátny rozpočet	Ostatné zdroje	celkom
1.	915 643 065 / KF	161 584 071	107 722 714	53 861 357	1 077 227 136
2.	120 000 000 / KF	21 176 471	14 117 647	7 058 824	141 176 471
3.	180 000 000 / ERDF	31 764 706	21 176 471	10 588 235	211 764 706
4.	485 000 000 / KF	85 588 235	57 058 823	28 529 412	570 588 235
5.	50 756 935 / ERFD	8 957 106	5 971 404	2 985 702	59 714 041
6.	48 600 000 / KF	8 576 470	8 576 470	0	57 176 470
celkom	1 800 000 000	317 647 059	214 623 529	103 023 529	2 117 647 059

vplyvov zmeny klímy vrátane podpory obnoviteľných zdrojov energie

Prioritná os 4:**Odpadové hospodárstvo**

Špecifický cieľ: Dobudovanie infraštruktúry odpadového hospodárstva SR v zmysle právnych predpisov EÚ a SR, znižovanie a eliminácia negatívnych vplyvov environmentálnych záťaží a skládok odpadov na zdravie ľudí a ekosystémy.

Obsah a ciele prioritnej osi 4 vyplývajú z hierarchie

Žiadatelia o pomoc EÚ využívajú všetky komunikačné formy MŽP SR, s cieľom dozvedieť sa o OP ŽP čo najviac (foto: REPIS)

cieľov v oblasti odpadového hospodárstva SR zakotvenej v koncepčných dokumentoch EÚ a SR (Program odpadového hospodárstva SR) a zároveň rešpektujú prechodné obdobie a iné termínované požiadavky vyplývajúce z legislatívy EÚ, ktorých plnenie je pre SR záväzné.

Operačné ciele:

Operačný cieľ č. 4.1 Podpora aktivít v oblasti separovaného zberu

Operačný cieľ č. 4.2 Podpora aktivít na zhodnocovanie odpadov

Operačný cieľ č. 4.3 Nakladanie s nebezpečnými odpadmi spôsobom priaznivým pre životné prostredie

Operačný cieľ č. 4.4 Riešenie problematiky environmentálnych záťaží vrátane ich odstraňovania

Operačný cieľ č. 4.5 Uzatváranie a rekultivácia skládok odpadov

Prioritná os 5:**Ochrana a regenerácia prírodného prostredia a krajiny**

Špecifický cieľ: Dobudovanie sústavy chránených

území NATURA 2000 a infraštruktúry ochrany prírody SR v zmysle právnych predpisov EÚ a SR. Špecifický cieľ prioritnej osi vyplýva z potreby implementácie environmentálneho acquis v oblasti ochrany prírody a krajiny s prioritným zameraním na právne predpisy EÚ, z ktorých vychádza budovanie sústavy NATURA 2000, a to: smernica Rady 1979/409/EHS z 2. apríla 1979 o ochrane voľne žijúceho vtáctva v platnom znení a smernica Rady 1992/43/EHS z 21. mája 1992 o ochrane prirodzených biotopov a voľne žijúcich živočíchov v platnom znení. Špecifický cieľ prioritnej osi taktiež okrajovo súvisí so smernicou Rady 1999/ES z 29. marca 1999 o chove voľne žijúcich živočíchov v zoologických záhradách.

Operačné ciele:

Operačný cieľ č. 5.1 Zabezpečenie priaznivého stavu biotopov a druhov prostredníctvom vypracovania a realizácie programov starostlivosti o chránené územia vrátane území NATURA 2000 a programov záchran pre kriticky ohrozené druhy rastlín, živočíchov a území vrátane realizácie monitoringu druhov a biotopov

Operačný cieľ č. 5.2 Zlepšenie infraštruktúry ochrany prírody a krajiny prostredníctvom budovania a rozvoja zariadení ochrany prírody a krajiny vrátane zavedenia monitorovacích systémov za účelom plnenia národ-

ných a medzinárodných záväzkov

Operačný cieľ č. 5.3 Zlepšenie informovanosti a environmentálneho povedomia verejnosti, vrátane posilnenia spolupráce a komunikácie so zainteresovanými skupinami

Prioritná os 6:**Technická pomoc**

Špecifický cieľ: Zabezpečenie efektívneho procesu riadenia a implementácie OP ŽP v súlade s nárokmi kladenými na administratívne štruktúry zodpovedné za realizáciu operačného programu, a to prostredníctvom podpory prípravných, riadiacich, monitorovacích, hodnotiacich, informačných a kontrolných aktivít týkajúcich sa OP ŽP, spolu s aktivitami slúžiacimi na posilnenie administratívnych kapacít, ktoré zabezpečujú programovanie, riadenie, implementáciu, finančné riadenie, hodnotenie a monitorovanie, kontrolu a audit OP ŽP.

Operačný cieľ:

6.1 Technická pomoc

Záver

Riadiacim orgánom pre Operačný program Životné prostredie je Ministerstvo životného prostredia SR. Nesie celkovú zodpovednosť za systém riadenia a implementácie pomoci poskytovanej z fondov Európskej únie (Európsky fond regionálneho rozvoja a Kohézneho fondu) prostredníctvom Operačného programu Životné prostredie a za vytváranie podmienok pre cieľ Konvergencia SR k priemeru EÚ – 15 v oblasti environmentálnej infraštruktúry a ochrany životného prostredia.

Mgr. Roderik Klinda, riaditeľ odboru programov sekcie environmentálnych programov a projektov
Mgr. Mário Selecký, odbor programov
Ministerstvo životného prostredia SR